

L-GHAXAR HADD MATUL IS-SENA (2018) L-IKBAR GHADU LI GHANDNA

Contributed by Frans Galea
Saturday, 09 June 2018

Din

hija il- Liturgija ta' L-Ghaxar Hadd matul is-Sena bi hsibijiet min Joe Rapa.

Dawk

kollha li tassew jemmnu fi Kristu u mxew 'il quddiem fil-Grazzja tal-Fidi, jinag'taw Spirtu ldid, natura ldid differnti minn dik li twieldu biha. 'afna ja'sbu li wie'ed jitg'ammed u daqshekk... isir Nisrani, u l-aktar wara l-Konfermazzjoni tal-Isqof, isir Nisrani adult, fl-a'jar ta' mienu. Mhux li kien daqshekk fa li. Ir-rejaltà hi ferm differnti. Il-bniedem 'are! tellief fil- nien tal-G'eden u din kienet telfa tremenda u tra'lika. Hu sar ilsir. L-ilsir jixxennaq g'all-!andar li huwa d-dnub. Dan hu l-bniedem li bih nitwiieldu. Tant drajna fil-jasar ta' din in-natura paralitika, illi ma nemmnux li hemm alternattiva g'aliha. Allura ekinna l-Kristjane|mu g'all-mod kif jidher f'g'ajnejn dan il-bniedem ilsir. Dan il-bniedem huwa mdawwar bil-bija' tal-mewt. Kull meta titfa a daqsxejn tbatija, jid'ol f'qoxortu, i'ossu mhedded, jiddefendi lilu nnifsu, jilbroffa l-egoj|mu tieg'u... u mhemmx x'tag'mel... 'afna drabi l-frott ta' dan huwa d-dnub.

Dan

il-bniedem imwaqqa' li lkoll tnissilna fih 'luf ommna jobg'od bla ma jrid lil min jheddu, lil min ja'qru, lil min jag'millu n!ustizzja. Hu jobg'od lill-g'adu u jesperjenzja lewwa fih qawwa ta' vjolenza kontra min ikissirlu l-pa i, kontra min seraqlu l-'ajja u dewqu l-mewt... jista' jkun dewqu l-mewt b'kelma biss, jew b'attentament, jew b'xi tradiment, jew b'xi vjolenza filjika.

A'na,
 li ng'idu li nemmnu fi Kristu, nitlobuh je'lisna minn dawn in-nies u li ssir
 !ustizzja minnhom. Dan il-bniedem dg'ajjed ma jemminx li hu possibbli li wie'ed
 i'obb lill-g'adu tieg'u, lil dak li sallbu.
 Hu jaf li Kristu tkellem dwar dan b'&mod ar, u lest li ja etta li din
 tkun 'ala tajba 'afna, imma lanqas biss jo'lomha, u jiddefendi lilu nnifsu
 billi jg'id li hu mhux Kristu, g'ax Alla biss i'obb lill-g'adu.

Fil-fatt

m'andux g'alfejn jiddefendi lilu nnifsu b'dan il-mod. Meta Kristu qal lil dawk li kienu jimxu
 warajh li g'andhom i'obbu lill-g'edewwa tag'hom u jag'mlu l'id li dawk li
 jobog'duhom, Hu ma kienx qed jistenna dawn l-affarijiet minn bnedmin li g'adhom
 bin-natura mwaqqa' li biha twieldu.
 Kristu jaf li jiemel mejjet fl-art hu inutli li ssawtu biex iqum. Hu mejjet.
 Dawn l-affarijiet jag'mluhom nies li mietu u qamu mill-mewt b'natura
 !dida. Fuqhiex qeg'din nitkellmu
 hawn? Qeg'din nitkellmu fuq is-Sagrament
 tal-Mag'mudija. Hemm mewt ta' natura
 mod, u twelid ta' o'ra fl-ilma tal-Mag'mudija.
 Imma dan mhux bil-maliks i'lda bi pro ess twil, kultant tul il-'ajja
 kollha. Il-Mag'mudija hi l-Istorja ta'
 &ajjitna. Dan is-Sagrament irid ise"
 fil-'ajja ta' min irid isir Nisrani tassew.
 Hemm nies li qatt ma jid'lu f'dan il-pro ess. Jikbru u jixjie'u u jibqg'u lebsin ta'
 tarbija spiritwalment. F'dawn,
 il-Mag'mudija baqg'et jerrieg'a. Hemm
 o'rajn li jerrieg'a saret xitla, imbag'ad si!ra li tat il-frott tal-'ajja ta'
 Dejjem b'al, per e'empju l-im'abba tal-g'adu.
 Mhux g'ax huma a'jar minn 'addie'or, imma g'ax !o fihom kiber l-Ispirtu
 ta' esù, u huwa esù li j'obb lill-g'adu fihom.

Il-Mag'mudija

nir evuha biex jit'assar l-effett ta' dak li !ara fl-G'eden, imma tant hi kbira
 dik it-traledja li hemm b'onn ta' mien twil 'afna biex l-ilmijiet
 tal-Mag'mudija jg'arrqu lill-bniedem marid li writtna. Altru li l-ebda Nisrani ma jista'
 wasal. Ninsabu f'mixja, pellegrina!!;
 minn Fidi g'al Fidi, jg'id San Pawl. U
 din il-konverjoni minn natura li tmut g'al o'ra li jkollha l-'ajja ta' Dejjem
 fiha, hi attakkata l-in kollu mill-ikbar g'adu li g'andna, ix-xitan.

Dan

hu tassew l-g'adu li Alla ma jridniex in'obbuh, imma nobog'duh b'Mibeg'da
 perfetta. Lill-g'edewwa li huma bnedmin b'alna, l-Mulej jixtieq li naslu
 f'qag'da tant hienja u bla egojmu illi nsibuha naturali li nifhmuhom,
 nag'druhom, in'obbuhom ukoll. Imma lil
 satana, Alla jridna nobog'duh. Dawk li
 ma jfittxux lil Kristu ma jobog'dux lix-xitan imma lill-bnedmin. Min sab lil Kristu j'obb lil kul'add imma
 jobg'od lil dak li l-in kollu jipprova jisraqlu lil Kristu. Min qatt ma tqabad
 kontra x-xitan jg'id li dan hu invenzjoni, ma jelistix; imma dawk li tqabdu
 t-taqbida t-tajba kontrih, jafu tassew li hu jelisti, u dan jafuh
 mill-esperjenza.

Min
 g'andu l-bija' qaddis li jitlef lil Alla, skopra 'a!a wa'da: li bi Kristu
 mag'na, satana ma jista' jag'mliilna xejn.
 Kristu ja'kem fuqu. L-arma
 tax-xitan hija l-mewt u l-bija' tag'ha.
 Quddiem sitwazzjoni diffi li, ix-xitan ifaqqa' l-frosta billi jbel|ag'na
 minn dak li jista' jilrilna. !lag'lna
 na'sbu li a'na wa'edna, bla Alla, g'ax Alla nesa jew raqad. Allura, jg'idlek, a'seb g'al rasek g'ax 'add
 ma ja'seb g'alik. Kun vjolenti jekk trid
 li 'add ie'or ma jkunx vjolenti mieg'ek.
 Israq biex 'addie'or ma jisirqekx.
 Qarraq, g'ax 'addie'or iqarraq ukoll.
 Imbotta u ag'ti l-ilgambetti g'ax hekk se jag'mlulek jekk tag'tihom
 ans. U qalb il-bniedem titwebbes bla ma
 jinduna waqt li x-xitan jag'tina ra!un, dejjem.

Kif
 se nirb'u dan kollu biex ma nsibux ru'na f'nofs kurrent ta' nies imkaxkra lejn
 it-telfien ta' dejjem? Anke jekk
 inlissen biss l-Isem 'elu ta' esùrdquo;, di!a hu bil|ejjed biex ix-xitan jitlef l-inizjattiva. Int m'antix
 wa'dek. Kristu jke i l-gideb tal-g'adu b'alma r-ri'
 itajjar i - par.

L-Ewwel
 Qari

F'kapitlu
 3 tal- enesi niltaqq'u mal-wa'x tat-telfien tal-inno enza tal-bniedem. Hu kien kurent b'kollox. Ma kellux kollox g'ax
 ma kienx Alla, u Alla
 po!!ielu quddiemu xi regoli b'ala ubbidjenza meta semmielu |-|ew! si!riet
 ipprojbiti tal- nien tal-G'eden. Imma
 l-bniedem kien jaf li hu bniedem u Alla hu Alla u kien a etta b'fer' u radd
 il-'ajr l-g'otja kollha meravilji tal-ajja u tal-olqien ta' madwaru
 g'all-qadi tieg'u. Ma kienx jaf x'inhu
 'ajen u g'alhekk kien fis-sliem. Qalbu
 ma kienet tixxennaq g'al xejn 'lief li tgawdi dak li Alla po!!a madwarha u
 troddlu 'ajr. Din hi l-milja tal-pa i li
 l-bniedem jista' jkollu mieg'u innifsu u ma' Alla li 'alqu.

Imma
 Alla 'alaq lill-bniedem 'ieles, u ma setax ma jo'olqux 'ieles g'ax Alla hu
 M'abba. Hu ma 'alaqx lill-bniedem biex
 joqq'od jilg'ab bih, imma biex jaqsam mieg'u l-Im'abba u l-Im'abba vera t'alli
 lill-ma'bub fil-libertà. Din il-libertà

tal-g'alla hi dak li tag'mel lill-bniedem kbir u tassew ma'bub, imma fl-istess 'in huwa l-punt debboli tieg'u u Alla kien jaf li hawn kien qed jirriskja kollox.

Akille
kien l-aktar gwerrier kura!!u| u setg'an li kellhom il-Griegi tal-qedem. Kien jilbes armatura tal-'adid li kienet tiksi' kollu kemm hu 'lief fl-g'arqub ta' saqajh. Imma kien propju hemm li darba vle!!a tal-g'adu laqtitu. {vina u miet. Il-'elsien li Alla ta lill-bniedem, u li ma setax jo'olqu ming'ajru hu l-g'arqub ta' Akille tag'na lkoll. Fil- nien, Eva semg'et a'bar, katekeji, ra!unar !did li qatt ma kienet semeg'tu qabel. Kellha g'adu sieket, 'iemed, li ma kinitx taf bih. Hu tkaxkar inkiss inkiss fil-kurituri ta' mo''ha u nissel hemm l-ewwel suspett dwar Alla: "Alla ma jridikx tiekol mis-si!ra g'ax ma jridikx issir b'alu!" iet proklamata g'all-ewwel darba il-Gidba li g'adha tidwi sal-lum, li tidwi kull darba li titnissel tarbija, bniedem !did, fil-luf. "Alla g'ajjur g'alik; ma jridikx issir b'alu; huwa rival tieg'ek; lilek illimitak; mhux veru g'amlek 'ieles; x'Im'abba M'abba; l-Im'abba ma teljistix. A'seb g'al rasek u tara kif mhux vera tmut!"

Din
hi l-verità dwar xi !ralu l-bniedem.
Issa jekk kienx hemm si!ra, jew frotta, jew Adam u Eva... dan lilna ma jimpurtaniex. Jimpurtana 'a!a wa'da:
ir-rejaltà li fiha jien u int twelidna.
U din l-istorja, li tidher tat-tfal, hi mimlija kollha kemm hi bl-g'erf li Alla ta bi pro ess lill-bniedem. Ma kinitx l-ewwel storja li nkitbet fil-Bibbja, imma l-bniedem la'aq g'adda minn pro ess ta' xprunar tal-intelli!enza tieg'u biex Alla waslu g'al din l-iskoperta tal-orilini, tal- enesi tal-waqq'a tieg'u. Alla, li jaf kollox, u qatt ma hu ma'sud jew sorpri| mill-lstorja, kien jaf li kollox kien se jg'addi minn hawn. Li l-bniedem li Hu 'alaq b'g'o|ja kien se jittradiH u jdur kontriH. Di!a kellu f' mo''u l-prezz li Hu stess kellu j'allas g'all-Fidwa tal-bniedem fil-persuna ta' Ibnu l-g'alij. Anzi l-Missier 'alaq kollox b'ibnu u g'al Ibnu. Hu 'alaq lill-bniedem biex i'obb lill-bniedem mhux meta hu tajjeb biss i|da b'iktar 'niena meta jidneb.

Fid-dnub
tag'na, fil-qag'da ta' jasar tag'na, a'na ni!!udikaw lil xulxin u nikkundannaw bla 'niena d-dnub ta' 'addie'or g'ax b'hekk inkunu nin'bew wara d-dnub ta' 'addie'or u ninsew tag'na. G'ax ir-razza tal-bniedem hi razza ta' egoisti, ta' nies li ma jistg'ux ma ja'sbux fihom infushom l-ewwel u qabel kollox g'ax il-bniedem tilef is-sigurtà li kellu fil-bidu. Wara l-G'eden, hu ma jafx min hu Alla, hux 'abib jew rival. Sema' kontro-katekeji li po!!ietlu suspett fis-subkonxju tieg'u u dan is-suspett seraqlu l-inno enza.

tag'na hu ferm aktar profund milli na'sbu.

A'na na'sbu li l-egojmu u b'al meta t-tfal ji!liedu fuq ikkulata, jew meta a'na l-kbar nitqabdu fuq il-wirt.

Jer!a’ 'afna iktar. Hi qag'da ta’

jasar. Il-bniedem, malli l-lstorja ma

tog'!bux, jisplodi f’mo'u s-suspett ta’ Eva: Alla mieg'i jew le? Dan jo'loq vojtt li na'sbu li nistg'u nimlewh billi nakkwistaw, nakkwistaw, nakkwistaw.

Kollu ta’ xejn.

Dan

l-egojmu jwerwer lill-lm'abba u jke iha ’l hemm. Adam, li kien i'obb lil martu b’mod li a'na lanqas biss nistg'u nobsru g'ax hu kellu inno enza li a'na qatt ma kellna, issa

ji!li jaqa’ u jqum minnha g'ax 'ass ru'u mhedded. &aseb li dan Alla issa kien irrabjat g'alih

g'ax ma obdihx. &aseb li Alla ma kienx

kapa i j'obb daqshekk tant li jibqa’ j'obbu anke bl-i!ball tieg'u. &aseb li Alla kien b'alu. Dawwar kollox fuq martu.

X’solitudni!

isem wie'ed, jinfired! Adam

g'alih. Eva g'aliha. Dan hu li ji!ri l-'in kollu fid-dinja. U 'add ma jista’ jdawwar ir-rotta li qabad

il-bniedem 'lief Kristu, bis-sagrifi ju tieg'U.

Qari

mill-Ktieb tal- enesi. 3, 9-15

Wara

li Adam kiel mis-silra: il-Mulej Alla sejja'lu u staqsieh: “Fejn int?” U dak wie!eb: “Smajt

'ossok fil-l'nien u blajt g'ax jien g'eri, u n'bejt.” U staqsieh: “Min qallek li int g'eri? Jaqaw

kilt mis-silra li jien ordnajtlek li ma tikolx minnha?” U wie!eb Adam: “Il-mara li inti tajtni g'al mieg'i, hi

tatni mis-silra, u jiena kilt.” U

l-Mulej Alla qal lill-mara: “X'inhu dan li g'amilt?” U

l-mara wie!bet: “Is-serp qarraq bija, u jien kilt.” U l-Mulej Alla

qal lis-serp:

“Talli g'amilt dan, mis'ut int

fost il-bhejjem kollha

u fost l-animali selva!!i.

G'al jaqqek titkaxkar,

u t-trab ta' l-art tiekol

il-jiem kollha ta' 'ajtek.

U
jien inqajjem mibeg'da

bejneq u bejn il-mara,

bejn nislek u nisilha,

u hu jis'aqlek rasek

u
int tis'aqlu g'arqubu.”

U
I-Mulej Alla sejja' lil Adam u staqsieh: “Fejn int?” U dak wie!eb: “Smajt 'ossok fil-!nien u blajt g'ax
jien g'eri, u n'bejt.” U staqsieh: “Min
qallek li int g'eri? Jaqaw kilt mis-si!ra li jien ordnajtlek li ma tikolx
minnha?” [U wie!eb
Adam: “Il-mara li inti tajtni g'al mieg'i, hi tatni mis-si!ra, u jiena
kilt.” U I-Mulej Alla qal lill-mara: “X'inhu dan li g'amilt?” U
I-mara wie!bet: “Is-serp qarraq bija, u jien kilt.” U I-Mulej Alla
qal lis-serp:

“Talli g'amilt dan, mis'ut int

fost il-bhejjem kollha

u fost l-animali selva!!i.

G'al jaqqek titkaxkar,

u t-trab ta' l-art tiekol

il-jjem kollha ta' 'ajtek.

U
jien inqajjem mibeg'da

bejneq u bejn il-mara,

bejn nislek u nisilha,

u hu jis'aqlek rasek

u
int tis'aqlu g'arqubu.”

Salm
Responsorjali

Satana
rnexxielu jda"al f’mo" il-bniedem l-esperjenza
tal-bija’; 'ala li ma kienx jaf biha fil-bidu meta hu kien g'adu nno enti u
konvint li Alla 'alqu sforz l-Im'abba tieg'U.
Malli tilef is-sigurtà tal-Im'abba, g'ax issa ma kienx ert iktar Alla
min hu billi emmen lill-ajin,
il-bniedem beda jara kollox tqil; kollox sar sfida: il-ajja nnifisha,
l-ambjent ta’; madwaru, l-animali, ix-xog'ol, is-sa'a tieg'u... u fuq kollox
ir-relazzjoni mal-ldquo;ie'or”. Fl-G'eden, Adam induna li hu kien kapa i jabbanduna
u jitradixxi lil martu jekk hu jkun fil-periklu.

L-ewwel
darba li tidher il-Kelma “bija’; fil-Bibbja huwa f’vers 10 tal-Kapitlu 3
tal- enesi, li g'adna kif qrajna. Adam
jibja’; minn Alla g'ax dineb. “Smajt
'ossok fil-Inien”; jg'idlu, “u blajt g'ax jien g'eri, u n'bejt.” U mill-ewwel Alla jg'idlu: “Jaqaw kilt

mis-sil'ra?” Jaqaw ma emmintnix meta
 g'idtlek li jekk tinqata’ minn mieg'i, tmut?
 Jaqaw 'sibt 'ajin fija? Minn hawn
 ’il quddiem, l-azzjonijiet kollha tal-bniedem huma ddetati minn xi bija’, minn
 xi t'assib, mill-kundizzjoni tieg'u ta’ dg'ufija, ibda minn Kajjin li qatel lil
 'uh sal-gwerra nuklejari li qed nib|g'u minnha fi |mienna.

Is-Salm

li g'andna illum huwa Salm 130, Salm imqanqal 'afna, emozjonali u li tassew
 jo'ro! mill-qalb. Salm li jurina
 x’tejor, x’!awhra huma s-Salmi. Salm ta’
 lamentazzjoni ta’ bniedem li, min'abba l-waqq'a tal-bidu ta’ Adam, qieg'ed issa
 jsofri l-konsegwenzi, b'alma nsufruhom a'na. Tant kedded, tant inkwiet, tant
 in!ustizzji, tant tensjoni. Dawn kollha
 huma parti minn 'ajitna u fuqhom jitekllmu s-Salmi, b'alma jitekllmu wkoll fuq
 il-fer', is-sa'a, l-g'ors tal-&ajja, it-tenerezza tal-Im'abba ta’ Alla u
 l-Providenza tieg'u.

Is-Salmista

jokrob g'ax, b'all-bqija tal-bnedmin, hu jidenb u jilbalja, g'ax wiret il-la'am
 ta’ Adam. Hu jixtieq li kien xi
 'addie'or: iktar fidil lejn Alla, iktar ubbidjenti, iktar “twajjeb”, iktar
 kapa i jieqaf lill-&ajin, l-g'adu tieg'u.
 Imma huwa xorta hu mimli tama.
 G'alkemm dan hu Salm ta’ lamentazzjoni u sikwit jintu|a fil-funerali,
 huwa Salm li jipproklama l-Im'abba u l-Ma'fra ta’ Alla, b'alma suppost, wara
 kollox, jag'mel funeral Nisrani.

Is-Salmista

huwa konxju 'afna tal-libda naturali tieg'u lejn il-'ajin u lil Alla jg'idlu li
 jekk se joqq'od jiflilu kull |ball u kull al|joni li jag'mel, mitluf hu. Nies b'al dawn lil Alla minn dejjem
 g'o!buh! Alla dejjem iggosta nies li
 j'abbtu fuq sidirhom bis-serjeta u mhux bla ma jafu x’qed jag'mlu, jew
 sa'ansitra b’ipokrizija. Nies b'al
 Pietru li qallu: “Tbieg'ed minni, Mulej, g'ax jiena midneb!” (Lq. 5, 8). Jew
 il-pubblikan tat-Tempju li qallu: “Mulej, 'niena g'ax jien midneb!” (Lq. 18,
 13). Jew b'all-'alliel imsallab mieg'u
 li qallu: “Ftakar fija Mulej meta tkun fis-Saltna tieg'ek!” (Lq. 23, 42). Jew, forsi l-aqwa e|empju: David li
 lill-Mulej jg'idlu: “Ikollok 'niena minni O Alla fi t|ubitek; fil-kobor
 tal-'niena tieg'ek 'assar 'tjijeti. G'ax
 jiena ssawwart fil-'tija u fid-dnub wildittni ommi!” (S. 51, 3.7).

Dan

il-bniedem li kiteb is-Salm li g'andna, j'oss li jinsab f’qieg' l-art, fi kriji
 u dippressjoni, mhux g'ax ipprova jirnexxi f’xi 'ala u falla, jew kellu xi
 bi a negozju kbira li kien jistenna kemxa kbira minnha u baqa’ b’xiber
 imnie'er. Lanqas g'ax mar g'and it-tabib
 u tah a'bar 'ajina. Jinsab fil-qig'an

tal-art g'ax xtaq ikun fidil mal-Mulej imma ma kienx kapa i jirre|jisti l-'a|jin. Min minna g'andu din b'ala l-ikbar dieqa ta’
'ajtu. Dan huwa Salm ta’ Ndiema
perfetta.

G'alkemm

midneb, huwa jistenna l-Mulej, jistenna li jirran!a mieg'u, jistenna li l-Mulej
jissorprendih bl-Im'abba u mhux kif jg'idlu l-qarrieq, bil-kastig. Huwa jistenna l-Im'abba tal-Mulej aktar milli
l-g'assiesa ta’ bil-lejl jistennew is-seb' biex imorru lejn darhom. Kemm hi sabi'a din it-tixbiha! Anzi mhux hu biss
imma l|rael kollu: “Aktar
milli l-g'assiesa s-seb', jistenna l|rael lill-Mulej! G'ax g'and il-Mulej hemm it-tjieba, u l-fidwa
g'andu bil-kotra.” (vv. 6-7). Ara kemm mexa ’l quddiem il-bniedem fl-g'arfien
tieg'u ta’ Alla: Adam jin'eba minn Alla min'abba d-dnub, imma s-Salmista huwa
mbuttat lejn Alla u jitniehed g'alih min'abba d-dnub tieg'u!

U

l-Missier iwie!eb g'al dan kollu billi jibg'at lil lbnu, i'alliH jitla’ fuq
Salib b'ala vittma tat-tpattija g'an-nies b'al dan il-bniedem li kiteb dan
is-Salm, g'ax il-qalb tal-Missier dejjem tg'arrex biex tara jekk l-iben prodigu
li tbieg'ed minnu jer!ax jili lura biex ja'firlu.

Ritornell:

G'and il-Mulej hemm it-tjieba, u l-fidwa hi g'andu bil-kotra.

Salm

130

Minn qieg' l-art insejja'lek, Mulej:

isma', Sidi, il-le'en tieg'i!

&a jkunu widnejk miftu'a,

jjena u nitolbok bil-'niena.

Jekk tal-'tijiet int tag'ti kas, Mulej,

Sidi, min jista' j|jomm s'i'?

Imma g'andek hemm il-ma'fra,

biex hekk inqimuk fil-bija' tieg'ek.

Jien lill-Mulej nistenna,

ru'i f'kelmtu tittama.

Tistenna ru'i lil Sidi,

aktar milli l-g'assiesa s-seb'.

Aktar milli l-g'assiesa s-seb',

jistenna l|rael lill-Mulej!

G'ax g'and il-Mulej hemm it-tjieba,

u l-fidwa g'andu bil-kotra.

Hu li jifdi lil l|rael

minn 'tjietu kollha.

It-Tieni Qari

Is-sa'ta li !abilna d-dnub hija l-Mewt. Imma din il-Mewt 'adha fuqu esù biex a'na b'al g'asfur na'arbu mix-xibka. Din hija l-Fidi Nisranija. Il-Fidi Nisranija mhix relijjon, imma "A'bar Tajba"; "A'bar ta"; barra minn hawn"; "Bxara li trieg'ed l-Istorja mhux tal-umanità biss, imma fuq kollox tieg'i u tieg'ek". Reli|jon tag'tik sensiela ta'; kmandamenti u pre etti: jekk inti bravu u tobidhom, inti tg'addi g'all-premju; jekk le, hemm il-kastig. Dan e|att b'all-e|ami tal-iskola.

esù Kristu jaqta’ n-nifs lix-xitan. Ix-xitan jixlina u ma jigdibx hawn g'ax tassew li nidinbu. Hu j'ajjarna g'all-'ajen u a'na naqg'u biex imbag'ad hu jmur quddiem Alla u jixlina, g'ax l-g'ors tieg'u hu li jara l-Mewt ta’ dejjem tinlel fuqna b'ala kastig. Imma ara !ej l-g'aleb tal-A'bar ta’ Kristu: ma lenb il-Missier hemm l-Iben u Hu jdur fuq il-Missier u jg'idlu: “G'al dan, g'al din, jien xerrid demmi fuq is-Salib. G'alih/g'aliha g'andi !ismi mmarkat bil-pjagi. Dawn emmnu fija u l-merti tieg'i huma tag'hom; ir-reb'a tieg'i hija tag'hom.”

Dan hu l-Kristjane|mu: l-iskoperta tas-Salib ta’ Kristu b'ala tpattija g'alina. Dan hu r-ritorn lura ta’ Adam lejn il-Missier. Adam iddubita mill-Im'abba u sta'ba minnha g'ax 'aseb li hi se tikkastigah. Imma quddiem Kristu msallab g'alih, Adam jersaq lejn il-Missier u jg'idlu: “Missier, !ejt lura g'ax lbnek miet g'alija. Jien m’g'andix merti biex inpatti dnubi, imma l-merti tieg'U huma l-merti tieg'i g'ax jien emmint fiH.” Dan hu n-Nisrani. Dan hu li jsalva lid-dinja. Hemm &ajja bla tmiem tistenniena. U anke jekk il-!isem jixjie' u jintemm, xejn ma jaqta’ qalb il-Fidi tag'na.

Qari

mit-Tieni Ittra ta’ San Pawl Appostlu lill-Korintin. 4, 13 – 5, 1

&uti :

Billi a'na g'andna l-istess spirtu ta' fidi li fuqu hemm miktub: "Emmint, u g'alhekk tkellimt," a'na wkoll emminna, u g'alhekk tkellimna; g'ax nafu li dak li qajjem lill-Mulej esù, lilna wkoll g'ad iqajjimna flimkien ma' esù u jressaqna quddiemu flimkien mag'kom. G'ax dan kollu min'abba fikom, biex il-grazzja til'aq 'afna bnedmin o'ra, u b'hekk jitkattar ir-radd ta' 'ajr, g'all-glorja ta' Alla.

G'alhekk

ma naqtg'ux qalbna, g'ax imqar jekk il-bniedem ta' barra jit'assar, il-bniedem ta' lewwa ji!!edded minn jum g'al jum. Id-daqsxejn ta' tbatija tag'na ta' issa t'ejjilna kobor ta' gloriya bla qjies g'al dejjem; lilna li ma n'arsux lejn il-'wejje! li jidhru, il-da lejn dawk li ma jidhrux. Dawk li jidhru huma g'al |mien qasir, dawk li ma jidhrux huma g'al dejjem.

A'na

nafu li jekk din it-tinda ta' l-g'amara tag'na fl-art ti!!arraf, a'na g'andna dar o'ra, ma'duma mhux bl-idejn, imma xog'ol ta' Alla, g'al dejjem fis-sema.

Evan!elju

L-Evan!elu

tal-lum huwa qari qawwi. Kristu huwa akku|at li l-Ispirtu tig'u huwa l-ispirtu tax-xitan ! Anke qrabatu stess 'asbu li tilef mo''u u sa'ansitra !arrew mag'hom lil Ommu nnifisha biex jippruvaw jikkonvin uh jer!a’ lura lejn id-dar, jie'u 'sieb Ommu u jer!a’ jaqbad is-seng'a li g'allmu missieru u hekk jg'ix fil-kwiet, Hu u huma wkoll !

Huwa

ar li Kristu huwa sinjal ta’ kontradizzjoni.

Huwa jlib it-ta'wid ! kif

jista’ jkun mod ie'or ? Hu j aqlaq

l-ilma tieg'i u tieg'ek. A'na rridu li

nkunu ilma kwiet, ma jit'arrikk, bla 'oss, bla riskji. Dan hu li nixtiequ a'na ! Nixtiequ ndendlu tabella mal-bieb ta’ barra

« Do not disturb » u 'alluna fil-kwiet. U jili Kristu, jid'ol fil-&ajja ta’ dak li

jkun, iqanqallu l-ilma qieg'ed tieg'u, iqallibulu… u kieku taf x’intiena

to'ro ! Kristu ma jridx jara mewt

imma &ajja ! Ma jridx jara telqa

imma 'e!!a ! Ma jridx jara nuqqas

ta’ Fidi imma nies li f’qalbhom g'andhom &u!!ie!a taqbad u li biha jqabbdu

l-qalb tal-o'rajn !

Lill-Fari|ej

u l-kapijiet reli|ju| qalbilhom 'ajjithom u dejjaqhom, anzi dardarhom. Bdew jidg'u biH. Mamma mia ! Bdew jidg'u bl-Ispirtu s-Santu g'ax l-Ispirtu

s-Santu li kien jg'ammar fiH qalu li kien l-ispirtu ta’ Beg'el|ebul, il-prin ep

tax-xjaten ! G'al Kristu dan hu

d-dnub il-kbir. Dan id-dnub ma j'allikx

temmen li Kristu miet g'alik u g'alhekk dak li jkun jintilef g'al dejjem. Qrabatu 'asbuh mi!nun ! Kemm persekuzzjonijiet g'an-

Nisrani. Kemm ja'sbu 'ajin fih, ibda minn ta’

!ewwa ! Is-so jeta ippersegwitat

lil Kirstu u tippersegwita lill-Knisja.

Is-so jetà gidbet fuq Kristu u tigdeb fuq il-Knisja.

Huma

dawk li jiskopru fihom l-istint li jg'idilhom li fi Kristu biss hemm dak kollu

li fittxew f’&ajjithom, huma dawk li jsibu t-Te|or. Tnejn jising'u l-istess

t'abbira : wie'ed jiddawwal, l-ie'or jitlaq l’hemm qisu ma sema’ xejn. X’misteru ! Lili u lilek, Alla qed jistedinna biex inkunu

Ommu u, wkoll, 'utu l-vera, mhux dawk li 'asbu li mo''u kien mar. Ommu emmnet l-A'bar. Kienet l-ewwel wa'da, dak in-

nhar tal-An!lu

f’Nazaret. Hi emment u jekk jien u int

nemmnu nissie'bu mag'ha. Mag'ha nkunu

Omm esù g'ax esù jtnissel f’qalb dawk li jemmnu fih u mhux igiddbuh.

Versett : Hallelujah.

Is-Salvatur tag'na, esù Kristu, qered il-mewt, u wera fid-dawl il-'ajja permezz tal-Evan!elju. Hallelujah.

Qari

mill-Evan!elju ta’ San Mark. 3, 20-35

F’dak il-|mien, esù, flimkien mat-tnax, mar id-dar, u l-kotra re!g'et in!emg'et, hekk li anqas biss setg'u jieklu. Qrabatu, malli semg'u, 'ar!u biex i|ommuh, g'ax qalu li tilef mo'u.

Il-kittieba

li kienu ni||u minn erusalem bdeu jg'idu: "Dan g'andu fih lil Beg'el!ebul," u wkoll, "Dan bis-sa'a tal-Prin ep tax-xjaten qieg'ed ike ihom ix-xjaten." Hu sejj'ilhom lej u beda jkellimhom bil-parabboli: "Kif jista' x-Xitan ike i x-Xitan? Jekk saltna tinqasam fiha nfisha, dik is-saltna ma tistax i||omm wieqfa. U jekk familja tinqasam fiha nfisha, dik il-familja ma tistax i||omm wieqfa. Li kieku mela x-Xitan qam kontra tieg'u nnifsu u nfired, ma kienx jista' j|omm s'i', imma jkun wasal fit-tmiem. &add ma jista' jid'ol fid-dar ta' wie'ed qawwi u ja'taflu !idu jekk qabel ma jkunx rabat lil dak il-qawwi; mbag'ad id-dar ja'tafhielu |gur. Tassew ng'idilkom, kollox jin'afrihom lil ulied il-bniedem, id-dnubiet u d-dag'a kollu li jidg'u. Imma min jieqaf lill-Ispirtu s-Santu ma jkollu qatt ma'fra; jibqa' 'ati g'al dejjem." G'ax kienu qalu: "G'andu fih spirtu 'ajin."

Darba

!ew ommu u 'utu, baqq'u barra u bag'tu jsejj'ulu. Dak il-'in kien hemm 'afna nies bilqieg'da madwaru. "Ara", qalulu, "ommok u 'utek qeg'din hemm barra u jriduk." U hu we!ibhom: "Min huma ommi u 'uti?" Mbag'ad dawwar 'arstu fuq dawk li kien hemm madwaru bilqieg'da, u qal: "Dawn, ara, huma ommi u 'uti. Kull min jag'mel ir-rieda ta' Alla, dak huwa 'ija, u o'ti, u ommi."